

О измјери Србије и Црне Горе.

Међу толиким журним геодетско-техничким пословима у Краљевству Срба, Хрвата и Словенаца избија као најважнији и најзамашнији посао око измјере Србије и Црне Горе.

Измјера Србије сиљно је журна, јер тамо нема мапа, нема „Земљопорезног Катастра“ ни „Грунтовнице“. Без мапа и поменутих установа застаје и развој привреде уопште и финансија напосе, застаје осигурање тих материјалних ступова државе.

Ми техничари тврдимо: „Измјера треба да се проведе и то одмах, систематски по јединствено промишљеној основи за цијело Краљевство, модерно и тако, да мапа буде темељ свим техничко-званственим и практичним потребама. Измјера не смије да буде провизорна, мора бити стална, јер је само онда рационално проведена“.

Државни пак финансијери, који се зноје око састављања државних прорачуна, мисле: „Измјера треба да буде проведена и то што брже и што јефтиније“.

Да, ето тако је бивало и прије измјере Босне и Херцеговине, кад је оно на жалост превладало начело аустријских финансијера. Босна је и Херцеговина измјерена провизорно у 5 година са трошком од 5,000.000 круна (не рачунајући грунтовницу ни земљопорезни катастер) а при томе је радило 200 геометара. „Јефтино и брзо“ веле финансијери, но како знамо ми геометри најбоље, а осјећа то најјаче народ, онај народ, којему је држава, отела потребни новац, да приведе крају ту своју Ђораву накану.

Ми имамо поуздања у наше струковне и финансијске кормиларе, но ипак не можемо да се отресемо забринутости, коју нам је утјерало тешко искуство у кести.

Дошљедан принципу, да у држави при организацији рада судјелују и они, који ће да га извршују, набацујем ово пар реченица, не упуштајући се у детаље.

Да се измјера проведе и то начелом: тачно и дефинитивно, брзо и јефтино, требамо: 1. новца, 2. сила.

Ја ћу да се држим друге тачке, дочим прву препуштам мајсторима у тражењу новчаних мајдана. Ове ћу само да замолим, да не ударају, обилазећ на „мала врата“, већ баш на „велике капије“, великих посједа.

Претпостављајући, да је код централне владе у Београду основан и „Централни Уред за Јавно Мјерење“, (у смислу начела истакнутог на главној скупштини геометара из цијеле државе, у Загребу 15. марта 1919.) са свим својим одјељењима, требало би да:

1. „Астрономско-Геодетско Одјељење“ проведе одмах триангулацију и нивелацију Србије и Црне Горе. Пошто је ово већ у главном проведено по „Географском Институту у Бечу“, требало би тај елаборат примити, средити, испитати и попуњити.

Бечки је институт провео мрежу за измјеру у мјерилу 1 : 50.000 (оригинално снимање) а ова се састоји од неких 5000 тачака. Ту би мрежу требало попуњити за бар 150.000 тачака од којих би највећи дио био IV. реда.

Да се овај посао обави, требало би запослити већ прве године око 100 геометара, да припреме материјал потребан за детаљну измјеру, која би имала да дође друге године.

Док се мрежа испитује и попуњава, требало би да општине проведу облигаторно ограничење посједа са биљезима. Овај посао обављају власници и општински функционари без геометара.

2. Одјељење за „Земаљску Измјеру“ имало би да започне свој рад тек након сасвим испитане цијеле триангулацијоне и нивелацијоне мреже I. реда, а у крајевима у којима је већ испитана и попуњена она II. и III. реда.

Посао је овог одјељења најзамашнији.

Искуство нас учи, да један геометар изради попречно 3000 ха терена у једној години, по чему би требало да буде у Србији запслено 500 геометара, а да измјера буде проведена у 5 година.

За радом одјељења за земаљску измјеру морао би да иде корак за кораком рад „Повјеренства за Процјену Земље“ и „Повјеренства за Оснивање Земљопорезног Катастра“ (у дјелокругу финансијске управе), те рад „Повјеренства за Оснивање Земљишника“ (грунтовнице, у дјелокругу судске управе). Овим су повјеренствима геометри додијељени као неопходно потребити вјештаци, а морало би их бити запслено за 5 година око 90 кад би у сваком срезу уредовала посебна повјеренства, једно за другим.

Да проведемо дакле сав овај рад у 6 година, требали би запслити прве године 100 а за слиједећих 5 година к тима још 600 геометара. (Укупни би трошкови изнашали око 70.000.000 круна.)

Наше Краљевство располаже данас са округло 300 државних геометара. Од ови би се могло употребити у Србији а да посао у септалним крајевима бар у главном не заостаје, највише једна трећина, дакле око 100.

Претпостављајући да земља мора да буде измјерена у 6 година, а уза то проведена и процјена земље и земљопорезни катастар те земљишник, могло би ово ступњак геометара да се лати посла примљења, сређења, испитивања и попуњивања триангулацијоне и нивелацијоне мреже.

Већ би друге године могло ово одјељење да уступи половицу својих сила одјељењу за јавну измјеру, а да прими мјесто ових, толики број нових сила.

Измјера би по тому могла да започне у најбољем случају само са педесетак геометара, и то најуспјешније снимањем градова и већих вароши.

Осталу би пак земљу могли да снимају приватници и то под условима под којима државе обичавају да граде железнице. Же-

љезничка се траса подијели у одејеке, за поједини се одејек састави прорачун, и на темељу овог отвори конкурс за градњу. Држава има врховни надзор над тим градњама и доготовљене прима по строго проведеној колаудацији. За измјеру би могли тим „одејцима“ да одговарају срезови или листови мапа.

Застално би се међу домаћим цивилним геометрима и инжињирима нашао већи број, који би се латио овога колико струковно интересантног толико уносног посла. Помоћних би сила ови лако нашли и међу домаћим подмлатком и међу стручњацима из страних држава (у којима шета на стотине незапослених техничара), а ове задње не би смјела држава да прима у службу директно.

Држави би овај систем рада конвенирао па кад не би него само некоји срезови односно дијелови дошли у обзир, јер би рачунала са сјегурним и за бар 20% јефтинијим резултатом. Даље би се овим начином пружила прилика нашем подмлатку, да се практично избрази а уз бољу зараду, него ли је она државнога чиновника. На тај подмладак треба да рачунамо, јер би нам он једини могао да најбоље појачава редове повјеренстава за процјену земље, за оснивање земаљ. катастра и земљишника, ступајућ сукцесивно у државну службу, док би искуснији били запослени озбиљнијим стручним радом.

Потребно је већ сада, да порадимо око заинтересовања наше младежи за геодетску струку. Ми не требамо да се бојимо накве хиперпродукције геометара као што је то бивало задњих година у бившој Аустрији, јер их много требамо и за касније проведеноње измјере цијелог краљевства, а и поготово не, ако се реорганизује ред образовања, а по овом и дјеловање геометара.

Тако би задаћа одјелена за јавну измјеру била уз провађање измјере саме, и да надзире, испитује, и прима радње приватних стручњака (подузетника). Даља би задаћа тог одјелења била, да одгаја свој помоћни персонал (са средњошколском наобразбом), који би се имао да усаврши дијелом при провађању процјена земље и земљо порезног катастра, а дијелом при оснивању земљишника. Овај би персонал имао да ступа по доготовљеном послу у службу финансијске управе за вођење земљопорезног катастра (земљопорезници), односно у службу судске управе за вођење земљишника (грунтовничари).

Задаћа би геометра по тому била искључиво састављање и вођење мапа, као темеља за све техничко-знанствене и привредне, финансијске и правне операције, које би по истима имала да провађа држава, институције и појединци.

Славољуб Витановић
геомет.

Stručne vijesti.

CENTRALIZACIJA GEODETSKOGA POSLOVANJA. Kako se može razabrati iz dalje navedenog zapisnika odborske sjednice, ob državane dne 22. lipnja o. g., stoji društvo geometara kraljevstva SHS. na istom stajalištu u pogledu organizacije geodetskoga rada, koje je bilo zauzelo već na prvoj skupštini jugoslavenskih geometara dne 15. II. o. g. Glavni je i temeljni postulat društva centralizacija ukupnoga geodetskoga rada u državi.

Pitanje je sada, kako da se ta centralizacija ukupnoga geodetskog rada provede. Naše društvo stavilo je u tom pogledu konkretan predlog, te ga je u formi memoranduma od 25. ožujka o. g. predložilo mjerodavnim faktorima. O tom se predlogu mnogo sada raspravlja u stručnim krugovima i to za i protiv.

U „Eponi“ od 11. juna o. g. izišao je članak gospodina prof. M. J. Andonovića pod naslovom „O katastru, dva geodetska instituta i dva državna katastra“. Gosp. profesor zamjera društvu, da svojim memorandumom traži ustrojenje geodetskog instituta, jer da već postoji geodetski institut na univerzitetu u Beogradu, tako da bi imali dva geodetska instituta.

Gosp. profesor Andonović nije dosta pomno pročitao naš memorandum, jer je smisao njegov krivo shvatio. Da je g. profesor pomno pročitao našu predstavku, bio bi se uvjerio o tom, da je centralni geodetski institut, kako ga mi tražimo nešta sasvim drugoga, nego je geodetski institut jedne visoke tehničke škole. Sličan geodetski institut kako ga ima univerzitet u Beogradu, postoji i u Zagrebu, a biti će sad i na tehničarima u Ljubljani, no ni jedan od tih instituta nije ono, što mi pod centralnim geodetskim institutom (drugim riječima centralnim geodetskim uredom) mislimo, kako se to u ostalom jasno može razabrati iz naših izjava. Isto tako lako se iz naše predstavke vidi, da ne zagovaramo dva državna katastra, nego baš protivno.

To, čega se g. profesor boji, da nebi bila u državi dva geodetska instituta za državni premjer, toga se bojimo i mi, a slažemo se u tom sa gosp. profesorom. Naša država nije tako velika, niti tako bogata na tehničkim silama, da bi mogli zagovarati neracionalno cijepanje geodetskoga rada u više sličnih ureda; jest mi baš isto želimo, što i gosp. prof. Andonović, da se naime geodetsko poslovanje sjedini u jednom geodetskom institutu.

Kako spomenusmo stavili smo konkretan predlog za centralizaciju geodetskoga rada i to — da ispravimo krivo shvaćenu i tumačenu našu predstavku — pod vojnim ministrom tako dugo, dok potreba traje, a ne kako g. profesor Andonović krivo reproducira: „... na čelu koga (instituta) bi stajao — dokle je potrebno?! — direktor...“

već smo kazali: „... na čelu cjelokupne službe stoji direktor, odgovoran samo vojnom ministru“.

Naša je namjera bila, da vojnu instituciju, koja mora da postoji (to će valjda i g. Andonović priznati) iskoristimo u svrhu za državu korisnoga rada i na drugom polju nego je ono, što valjda g. profesor smatra reakcionarnim, a u toj našoj namjeri vidi se baš protivno od reakcionarne institucije. Mi shvaćamo našu narodnu vojnu instituciju drukčije, nego onu u Austro-Ugarskoj, a stavljamo joj i druge ciljeve.

Nu naglašujemo, da je naš memorandum jedno riješenje centralizacije geodetskog rada, koje je društvo držalo prema postojećim prilikama za najbolje, a nije isključeno, da će se naći bolje rješenje, ako se bude naša predstavka uzela u svestrani pretres stručnjaka, koji kao što i g. profesor Andonović, shvaćaju prednosti centralizacije cjelokupnog geodetskog rada u državi. Nama je glavno ideja, a provedbanjezina nije niti iz daleka, kako se vidi, gotova; o njoj treba raspravljati i to nepristrano, bez upliva ličnih ambicija i s obzirom na prilike u kojima se nalazimo.

Gosp. generalni direktor katastra Radojković drži, da bi za sada trebalo okupljati ljude oko ministarstva financija sa jedne, a oko vojno-geografskog instituta sa druge strane, a onda tekar misliti na centralizaciju, nu kako se može razabrati iz njegovih izjava, nije baš g. Radojković sklon potpunoj centralizaciji.

Kolege iz Bosne i Hercegovine shvatili su okupljanje stručnih sila oko dva centra, kako je to gosp. Radojković predlagao, kao najbolji put k potpunoj centralizaciji, te su zatražili generalnu direkciju katastra, da budu svi (katastarski geometri, geometri agr. direkcije, ureda za otkup kmetova i gradjevnog odjelenja) primljeni kod generalne direkcije katastra.

Ako se ovom zahtjevu bude udovoljilo, i time načini prvi korak potpunoj centralizaciji geodetskog rada, onda je dobro, nu ako se ne bude kod toga slijedio cilj, potpune centralizacije, već samo djelomične, kako je zagovarao gosp. Radojković, onda nismo time postigli ono, što smo si uzeli kao ideal, već smo unaprijed zamjenili idealističko nastojanje jednim čisto utilitarističkim, a da se nije išlo za tim, što smo prije koji mjesec postavili bez ličnih upliva kao sveti zajednički cilj.

Kako rekosmo, provedba je centralizacije geodetskog rada još uvijek otvoreno pitanje. Nitko nas nije uvjerio dosada o tome, da je centralizacija nemoguća, a da ne bi bila najbolje riješenje organizacije geodetskoga poslovanja u državi. Nemogućnost takove organizacije mogla bi nastati jedino iz nestvarnih razloga, od kojih moramo naravno da apstrahiramo, osudjujući najodlučnije uvlačenje ličnih ambicija, ličnih mržnja i napadača u ovo za državu tako važno pitanje.

PREDSTAVKA PROF. ZBORA TEHNIČKE VISOKE ŠKOLE U GRACU UPRAVLJENA SVIM INTERESOVANIM DRŽ. UREDIMA. Od kako je krejiran centralni ured za javne radnje, uslijedio je sa strane pozvanih korporacija i stručnjaka niz proglašenja za ujedinjenje i centralizaciju državnog premeravanja.

Zadnji dogodjaji sile, da se provede temeljita reforma uprave, koja ima da osujeti svako cjepljanje sila i uzaludno trošenje vremena novaca.

Katastralna se je izmjera provodila od svoga početka pred više od stotinu godina isključivo u svrhu odmjerivanja poreza, pa se jedino toj okolnosti ima pripisati, da se državno premeravanje podredilo drž. uredu za financije.

Decenije već ističe se želja sviju stručnjaka, da se kat. izmjera, koja služi samo jednoj specijalnoj svrsi, postavi na širu bazu, te da se tako izvede, da posluži općim potrebama kao topografska izmjera zemlje, koja ima da udovolji svim zahtjevima, koje će opravdano postaviti pojedine grane državne uprave, te tehnički, industrijalni, ekonomski i šumsko-gospodarski interesenti.

Nije nužno dokazivati, da je bilo moguće prištediti nebrojene nenužne pojedinačne izmjere, koje su izvedene u dugom ovom razdoblju, da je katastralna mapa neposredno mogla poslužiti kao podloga najrazličnijim tehničkim projektima.

Socijalizacija većih posjeda, koja se baš pripravlja, snimanje promijenjenih medja posjeda, izrabljivanje vodene snage, izmjera i omeđavanje državnih granica, prouzrokovati će veliki broj obsežnih tehničkih radnja izmjere, koje su od najvećeg značenja po sveukupno narodno gospodarstvo.

Postalo je neodgodivom potrebom, da se osnuje centralni tehnički ured u svrhu jedinstvenog vodstva, svijesnog okupljanja i ispitivanja tih radnja.

Sa izgradnjom nove državne tvorbe mora da se temeljito ukloni nazadak u organizaciji državnog premeravanja, kao i cijepanje sila, što je dosada sprečavalo izrabljivanje rezultata u svrhe općenitosti.

U tom je smjeru prednjačila Prusija osnovavši god. 1870. „centralni direktorium premeravanja u pruskoj državi“, koji je vodio vrhovni nadzor nad svim vojničkim i civilnim izmjerama.

Budući da se kod svih premeravanja kao i primjene njihovih rezultata, radi isključivo o tehničkim radnjama, imao bi se centralni ured, koji bi se osnovao kao državni ured za premeravanje naravno podrediti odnosno pripojiti samo takovom državnom uredu, koji obuhvata u svom djelokrugu sveukupne tehničke agende, te bi tako došao u obzir samo državni ured za trgovinu i obrt, industriju i građevine.

U djelokrug toga centralnog ureda imala bi se radi saveza izmedju pojedinih ureda za premjeravanje, koncentrirati ne samo nove izmjere, nego takodjer evidencija svih dosadanih državnih izmjera. K tome spadaju i odjeli, koji se brinu, da nam prikažu rezultate zemaljske izmjere, litografski institut, kao i arkiv mapa.

Državnom će se geometru kod evidencije pod jedinstvenim tehničkim vodstvom pružiti mogućnost, da bude zaposlen i u drugim stručnim granama, da tako svoje znanje proširi, čime bi se predusrelo jednostranom zaposlenju i naziranju.

Tehničke visoke škole imaju opravdanoga interesa na mogućnosti, da se njihovim apsolventima pruži prilika, da rezultate svojih studija primjene u što opsežnijoj mjeri.

Neka se naročito nastoji, da se posrednim razmještajem državnih geometara u razne državne urede ne stvaraju dvije kategorije činovnika izmjere ; jedna kategorija na pr. koja je kod nove izmjere uživala prednost, da joj se članovi uslijed udjelbe u tehnički državni ured, ocjenjuju kao tehničari, dok druga kategorija, u kojoj bi takodjer bili tehnički naobraženi činovnici, privremeno dodijeljeni evidenciji, a koja bi bila podređena drugom državnom uredu, takovu ocjenu više ili manje isključuje.

Državni činovnici izmjere kao i cjelokupni geometarski stališ, traže već više godina punim pravom, da im se prizna i cijeni njihov rad pun odgovornosti.

Da se već unaprijed ukloni svaka klica nesporazuma i ogorčenosti imali bi se tome uredu podrediti svi njemačko-austrijski državni geometri i činovnici, koji spadaju odjeljenjima, koja su u neposrednom savezu sa državnim premjeravanjem.

Radi jedinstvenog vodstva imala bi u buduće nestati i svaka razlika izmedju vojničkih i civilnih primanja.

Budući bi državni ured tada imao da izradi ne samo operat za odmjerivanje zemljarinskog poreza, nego sva pomagala za projektiranje svih gradjevno-tehničkih poduzeća, ma kojoj grani pripadala, a onda bi se imao da pobrine za evidenciju i obnovu katastarskog operata.

Taj bi ured nadalje imao da daje mnijenja o svim pronalascima na polju geodezije u svrhu raznih izmjera, te da u sporazumu sa ostalim upravnim granama prilagodi novim instrukcijama razne metode svojoj svrsi.

Centralni je ured pozvan, da stane na put svakom dilentantizmu kod premjeravanja i to u interesu svih onih, koji stekoše pravo na stručnjački rad.

I premjeravanje se imade u pogledu svoje organizacije i oblika dovesti u sklad sa zahtjevom, da se mora težiti za svijesnim gospodarskim novim uredjenjem.

(Deutsch-österreichische Zeitschrift für Vermessungswesen, br. 2. i 3. ex 1919.)

IZ IZVJEŠĆA SA V. REDOVITE GLAVNE SKUPŠTINE DRUŠTVA AUSTRIJSKIH GEOMETARA ODRŽANE 20. IV. O. G. vadi-
 mo : Predsjednik prelazeći na pitanje o „reformi studija“ primjećuje,
 da geometri uvijek jednako traže, da se uvede 4-godišnji studij sa dva
 državna ispita, te moli prof. Doležala, da izvijesti, u kojem se stadiju
 sada to pitanje nalazi :

Prof. Doležal upozorava, da se po organizacionoj osnovi za
 tehničke visoke škole od 1863 god., koju je izradio prof. Herr, a po
 kojoj se uvadja fakultetski sistem, već tada imao osnovati zasebni fa-
 kultet za geodeziju, što međutim nije bilo odobreno.* Tek god. 1896.
 osnovan je na visokim tehn. školama geodetski tečaj sa jednim državnim
 ispitom, a u svrhu, da se osigura podmladak za katastar. Uskoro se ali
 došlo do spoznaje, da se tim studijem nijesu mogle stvari toliko produ-
 ljiti, koliko se to želilo. Isto je tako područje za uporabu geometara
 jednostrano za katastar izobraženih, postalo mnogo opsežnije, nego
 se kod osnutka tečaja predvidjelo. Kada je god. 1905. govornik pozvan
 na visoku tehničku školu u Beču, uznastojao je odmah na početku da
 povede neku reformu. Ne našavši potpore kod ovdješnjih kolega, spo-
 razumio se sa onima iz provincije, pa je tako postavljen zajednički
 zahtjev, da se tečaj proširi na 3 godine. Već su tada visoke škole u Pragu,
 Brnu i Galiciji istaknule nazor, da valja izobrazbu geometara provesti
 analogno onoj u Bavarskoj i Saskoj i odgojiti ljude sa potpunom aka-
 demskom naobrazbom sa 4 godine studija i dva državna ispita. Na-
 stavne oblasti međutim nisu riješile taj predlog. Kada su se u to i au-
 torizirani geometri počeli da zanimaju za to pitanje, urgirao se taj
 predlog, no i opet je ostao neriješen. God. 1913. osnovane su inženjerske
 komore, pa se opet podigao glas za reformom studija sa 4 godine i dva
 državna ispita. Govornik je priredio osnovu. Da ne naidje na poteškoće
 kod gradjevnik inženjera, morade sići na trogodišnji studij. Finacijska
 uprava otklonila je ali projekt iz budžetarnih razloga.

Predležća reforma tehničke poduke pomakla je to pitanje u novi
 stadij a u sasvim promijenjenim prilikama. Govornik je nazora, da se,
 kako je to i u Saskoj, Bavarskoj i Švicarskoj, ne dijeli geodezija od
 gradjevnog inženjerstva. Gradjevno će se inženjerska škola morati
 međutim temeljito reformirati. Čini se, da postoji namjera, da se nje-
 zini odjeli t. j. zgradarstvo, cestogradnje, željeznice, tuneli, vodo- i
 mostogradnje razluče u dva smjera. Jednom bi bila podloga geodezija,
 kojem bi spadale naročito gradnje željeznica — drugi bi se temeljio
 na gradjevnoj mehanici i obuhvatao naročito mostogradnje. Govornik
 misli, da bi se reforma provela tako, da bi se gradjevno-inženjerska
 škola raspala u tri odjela : jedan za geodeziju, jedan za cesto-vodo-
 gradnje i željeznice i jedan za mostogradnje. To bi onda bilo uredjenje,

* Poblize vidi : Doležal, Fakultet za geodeziju, osnutak istih na
 c. k. politehničkom institutu u Beču. Oe. Z. f. V. 1912., strana 79.

da tumačimo zahtjev kolega iz B. i H., da se slažu sa načelom srednjoškolske naobrazbe — dakako u vjetovno — da sadašnji geometri budu uvršteni u kategoriju inženjera geodezije.

A ako se tom uvjetu ne udovolji? Onda — slijedilo bi — kolege će podupirati i opet onaj naš ideal, koji smo zajednički postavili na prvom našem imponantnom sastanku, koji nas je toliko oduševio.

Kada je cijeli stališ u Austriji tražio proširenje sudija, pa je sva borba ostala uzaludna, kako će tek naša borba da prodje, kada evo hoćemo, da se cijepamo zapostavljajući jedan ideal ličnim probicima.

Završujemo sa pozivom na onu: „Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“.

UDRUŽENJE INŽENJERA I ARHITEKTA KRALJEVSTVA SRBA, HRVATA I SLOVENACA. Dne 1., 2. i 3. jula o. g. sastali su se u Zagrebu delegati inženjerskih društava u kraljevstvu S. H. S., da vječaju o temelju nove organizacije. Na tim sastancima zaključeno je, da će se sva stručna udruženja inženjera i arhitekta, koja postoje u kraljevstvu S. H. S. stopiti u jedno udruženje, koje će u buduće nositi ime: Udruženje inženjera i arhitekta kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca.

Iz nacрта o ustavu toga udruženja vadimo:

U sjedištima pojedinih oblasti obrazuju se sekcije udruženja. Svrha udruženja je: da ujedini sve inženjere i arhitekate, koji su stalno nastanjeni i zaposleni u kraljevstvu S. H. S., na zajednički složan rad radi unapredjenja tehničkih nauka, i gradjevne umjetnosti. Udruženje ima članove: redovne, počasne, dopisujuće, vanredne, pomagače i dobrotvore. Redovni članovi udruženja mogu biti oni, koji su svršili tehnički fakultet ili kakvu tehničku visoku školu istoga ranga u zemlji ili na strani, položivši propisane ispite, a koji su nastanjeni i zaposleni na području kraljevstva S. H. S. Vanredni članovi udruženja mogu biti: a) svi tehničari, koji nisu potpuno završili školovanje na tehničkom fakultetu, a odali su se praksi — a udruženje ih primi; b) svi svršeni učenici srednjih tehničkih škola naših ili na strani, čiji završni ispit odgovara srednjoškolskoj maturi.

Na čelu udruženja inženjera i arhitekta kraljevstva S. H. S. stoji Glavna uprava udruženja.

Kao glavni kontrolni organ udruženja služi glavna godišnja skupština udruženja, sastavljena od izaslanika izabranih na glavnim skupovima pojedinih sekcija.

Glavne skupštine držat će se na izmjenično u mjestima pojedinih sekcija po rednoj listi, koju utvrdi glavna skupština udruženja. Glavna uprava ima da se brine o izdavanju „Tehničkog lista“ kao organa udruženja.

Ujedinjenje inženjera i arhitekta kraljevstva S. H. S. u jedno udruženje, drugi je korak u tehničkim stališima naše države za koncentraciju svih tehničara.

Veselimo se, da je i drugi ogranak tehničkoga stališa — inženjeri i arhitekti — prosljedio isti put, kojim pokročismo i mi pred pola godine, naime, da se ujedini u jedno udruženje za cijelo kraljevstvo, da zajedničkim silama poradi na procvatu tehničke struke.

U udruženju inženjera i arhitekta vidimo bratsko društvo, sa kojim nas veže mnogo zajedničkih zadataka, jer su ciljevi jednoga i drugoga udruženja slični, a u mnogom isti.

Osvjedočeni smo, da ćemo se jednako u tehničkom radu, kao i u društvenom životu uzajamno podupirati tako, da to bude na korist državi, i cijelom tehničkom stališu naše domovine.

Kao daljni korak k ujedinjenju svih tehničkih sila države smatramo svetehnički savez. Nadamo se, da će se takav stvoriti, čim bude ujedinjenje inženjera i arhitekata potpunoma provedeno.

PRVI PROFESOR, SLOVENAČKOG SVEUČILIŠTA U LJUBLJANI. Regent Alexander potpisao je ovih dana ukaz, kojim se imenuju prvi profesori ljubljanskog sveučilišta. Ovi profesori imati će dužnost, da stave vladi predloge glede daljnjih imenovanja.

Za redovite profesore imenovani su : Na pravnom fakultetu : dr. Ivan Žolger, bivši ministar i redoviti sveučilišni profesor u Beču ; dr. L. Pintarić, izvanredni profesor sveučilišta u Černovicama ; dr. Bogumil Vošnjak, docent na sveučilištu u Zagrebu ; dr. Ivan Žmauc, bibliotekar sveučilišta u Pragu.

Na mudroslovnom fakultetu : dr. Josip Plemelj, redoviti profesor sveučilišta u Černovicama ; dr. Rajko Nachtigall, red. profesor sveučilišta u Grazu ; dr. Fran Ramonš, docent sveučilišta u Grazu ; dr. Prijatelj, kustos dvorske biblioteke u Beču.

Na tehničkom fakultetu : prof. dr. Rih. Županič, docent tehničke visoke škole u Beču ; dr. Karel Hinterlechner, šef drž. geološkog zavoda u Beču ; prof. dr. Maks Samec i ing. dr. Milan Vidmar.

Na bogoslovnom fakultetu : dr. Ivan Zore, dr. Aleš Ušeničnik, dr. Fran Ušeničnik, sva trojica dosadnji profesori bogoslovnog učilišta u Ljubljani.

FAKULTET ZA GOSPODARSTVO I ŠUMARSTVO NA ZAGREBAČKOM SVEUČILIŠTU. Na predlog ministra prosvjete, Prestolonasljednik je potpisao ukaz, kojim se na sveučilištu u Zagrebu do kasnijeg ustavnog uređenja, ustraja fakultet za gospodarstvo i šumarstvo.

NA VISOKOJ TEHNIČKOJ ŠKOLI U ZAGREBU postavljani su ovi redovni profesori : za mehaniku Inž. Leonid Franić, za geodeziju inž. Pavle Horvat, za arhitekturu Edo Šon, za matematiku Dr. Marij Kiseljak, za analitičku i fizikalnu kemiju Dr. inž. Vladimir Njegovan.

Društvene vijesti.

[Z A P I S N I K

ODBORSKE SJEDNICE OBDRŽAVANE DNE 21. LIPNJA 1919.
U ZAGREBU.

Prisutni: predsjednik g. puk. Stevan Bošković, podpredsjednici: gg. inž. Pavle Horvat i Milan Kreković; odbornici: gg. Ivan Orešković, Stevan Vidak, Vladimir Filkuka, Krsto Pfaff, Pavao Pin, Bude Božić, Jan Ružička (delegat iz Slovenije), Slavoljub Vitanović (delegat iz Bezne), te kao gosti generalni direktor kat. inž. g. Radojković sa financijskim savjetnikom g. Stojadinovićem, te gg. Konstantin Schmidt, Juraj Dembić, Simo Ralić i Dragutin Gjurski.

Predsjednik g. Bošković otvara sjednicu i podijeljuje riječ g. gen. dir. Radojkoviću, koji pozdravlja društvo u ime udruženja kolega iz Srbije ističući, da bi se kolege iz Srbije sigurno vrlo rado bili priključili našem društvu, no da nisu za cijelu akciju oko osnutka ništa znali. Učiniti će to međutim, čim se stvari oko osnutka i razvoja društva razjasne.

Gospodin Filkuka razlaže u kratko osnutak, razvoj i dosadašnje pothvate društva. Spominje memorandum društva o centralizaciji geodetskog rada, te predlaže, da se prije nego se zapođjene debata o detaljnoj provedbi centralizacije, razvije generalna debata o ovom principijelnom zahtjevu društva, što se prima, našto predsjednik podjeljuje riječ g. Radojkoviću, koji izjavljuje, da nije imao udjela kod sastava uredbе o organizaciji ministarstva financija, nego je bio pozvan, da preuzme gen. direkciju poslije izdane naredbe, našto je izjavio, da je to posao ogroman, te da će ga on preuzeti, (a ako se ima drugi ozbiljan i stručan kandidat, da ne će imati ništa ako se u njega stavi potpuno povjerenje) protiv tome. Srazloga, što je na to mjesto mogao da dodje nestručnjak, te s razloga, što je osjećao moralnu obvezu, latio se toga ogromnoga posla, te preuzeo gen. direkciju. Veli, da će primati savjete stručnjaka, no da će raditi po svom uvjerenju, jer su po zakonu g. ministar i on odgovorni za uspjeh u radu. Iznasha svoj studij u teoriji i praksi, (naročito u Njemačkoj) te ističe, da na tom studiju temelji i svoje uvjerenje i mišljenje, koje je takodjer mišljenje priznatih stručnjaka u Njemačkoj. Ističe, da je centralizacija stara ideja, osobito u Njemačkoj, te da ima pristaša i protivnika. Bio bi za centralizaciju, da se radi samo o Srbiji u granicama do 1912 god., no ne može da bude za nju u velikoj državi kao što je kraljevstvo SHS. Ističe mišljenje profesora Helmerta, i drugih njemačkih prvaka, koji misle, da se teoretičari i laici dadu lako zavesti tom idejom, no da je provedba centralizacije možda još moguća, ali u većim državama po sigurno je nemoguće. Misli, da bi i lični razlozi centralizaciju onemogućili. Kod nas je geografski institut vojnog ministarstva bio prije rata na visini, na koju ga je digao g. Bošković, pa bi samo želio, da bi dobili još mnogo stručnjaka kao što je g. Bošković.

Nije bitna stvar potpuna teorijska centralizacija, nego, da se centralizacija prema prirodi poslova uvede do skrajnih granica mogućnosti, te da svaki posao obavlja onaj, koji je za nj najposobniji, te ona oblast, koja na njemu ima najviše interesa; t. j. da se čisto naučna pitanja dodijele univerzitetima i višim tehničkim školama; savremeni katastarski i privredno tehnički premjer generalnoj direkciji katastra, a triangulacija viših redova i topografsko premjeravanje da se ostavi ministarstvu vojnom. Te tri organizacije treba da su čvrsto vezane ne samo zakonima i propisima, već i iskrenom ljubavlju saradnika prema samoj stvari radi sporazumnoga izvodjenja poslova. Tako bi se izvela ne formalna, već stvarna i prirodna centralizacija poslova, koja bi spriječila kako izlišne tako i nestručne radove, a o kaosu pri izvodjenju poslova ne bi moglo biti ni riječi, niti bi se moglo ponavljati ono, što se je dešavalo u bivšoj Austro-Ugarskoj monarkiji.

Gospodin gen. direktor iznaša, da vojno ministarstvo ne može tako lako da dodje do novaca, kao min. financija, te da se boji, da bi vojno ministarstvo sve sile upotrijebilo u svoje svrhe, dakle, da nema nikakvih garancija za pravedne zahtjeve ostalih ministarstva u pogledu podjele sila. Nadalje, da vojnik ima da bude vojnik, a ne sluga, figurant, a prema tome, da se i ne će moći upotrijebiti za razne radnje, kako je to zamišljeno, a k tome, da nema garancija, da će civilista imati tu moć, da vojnika prisili na posluš. Misli, da u buduće ne ćemo imati veliku vojsku, nego tek na najmanju mjeru reduciranu, pa stoga uporaba iste u smislu memoranduma društva ne će biti moguća. Iz svih tih razloga ne može da bude za centralizaciju, a naročito ne pod vojnim ministarstvom.

Imalo bi se uznastojati, da što prije dodjemo do radne snage, što bi se prema raznovrsnosti poslovanja dalo postići tako, da odgojimo tri kategorije stručnjaka.

1. Rukovodne geodetske inženjere, koji bi imali potpunu akademsku naobrazbu (osam semestara), te koji bi vodili cjelokupno geodetsko djelovanje i obavljali ove najviše geodetske i tehničke radnje.

2. Geometre, koji bi imali da svrše srednju stručnu geometarsku školu, u koju bi bili primani sa 4 razreda srednje škole, a koja bi trajala 3 do 4 godine kao internat. Ovi bi obavljali cjelokupno premjeravanje, koje zasijeca u nižu geodeziju.

3. Ona radna snaga, koja bi se rekrutovala od pripravnika i odabranih figuranata, koji bi postali geometarskim pomoćnicima nakon što bi položili ispit poslije 6 do 10 godina, a obavljali bi one najniže geometarske poslove.

U potkrepu ovoga iznaša g. gen. direktor izjavu prof. O. Kolla, koji je rekao, da je najljepši katastar izveo sa seoskom omladinom.

Za sada bi se imale sve sile skupiti oko dva centra: 1. oko geografskog instituta i 2. oko ministarstva financija i to: oko prvoga sve snage triangulatorske i topografske, a oko drugoga one katastarske i tehničke.

Z A P I Š N I K
 ODBORSKE SJEDNICE OBDRŽAVANE DNE 22. LIPNJA 1919.
 U ZAGREBU.

Prisutni isti kao i 21. lipnja osim Jurja Dembića, te još g. Jakob Wohlmuth, te kao gosti gg. Stjepan Sever i Tomo Mrazovac.

Predsjednik otvara sjednicu i podjeljuje riječ g. Krekoviću, koji osvrćući se na izvode g. Radojkovića od 21. lipnja veli: Gospodin je Radojković našao shodnim, da nas posjeti, a nama je drago da je došao. Čuli smo gospodina Radojkovića, no naša su mišljenja sasvim oprečna. Gospodin Radojković stoji na stanovištu utilitarističkom, a naše društvo na idealističkom. Naš je ideal, da sve geodetsko djelovanje svedemo u jednu falangu, bez obzira na partajske, političke i osobne interese, a gospodin Radojkovića ne možemo poduprijeti, jer je rad, koji ima da obavi u Srbiji fiskalne naravi, poglavito prvi dio, naime provizorij, dakle ne stručnjački, ne geodetski.

Predlaže, da društvo ostane kod svojih skupštinskih zaključaka, da se sav geodetski rad centrališe u jednom geodetskom institutu.

Što se pak tiče radnja fiskalne naravi u Srbiji, koje ne zasijecaju u izmjeru, može gospodin Radojković da radi kako hoće, tek ga molimo, da štedi ljude, e da bi uzdržali ono, što već imamo.

Gospodin Vitanović izjavljuje u ime kolega iz Bosne i Hercegovine, da se slaže sa izvodima g. Krekovića, a isto tako i g. Ružička u ime kolega iz Slovenije, našto je predlog g. Krekovića jednoglasno prihvaćen.

Gospodin Radojković misli, da će se pitanje premjeravanja države riješiti po odluci stručnog odbora, koji bi se imao sastaviti od stručnjaka cijelog kraljevstva.

Ponovno naglašuje, da je on preporučivao centralizaciju još prije 10 godina, kad se je radilo o Srbiji, u granicama, do 1912 godine, ne u velikoj državi, da je centralizacija kakva se od udruženja traži, nemoguća, našto gospodin Bošković, osvrćući se na izvode g. Radojkovića, veli: gospodin Radojković iznio je kao razlog za org. premjeravanje pod min. fin., a ne pod min. vojnim, to što ovo ministarstvo može najlakše da dodje do financ. sredstava. Tome nasuprot iznaša g. Bošković, da više ministarstava skupa, koja će biti interesirana na premeravanju, može lakše da postigne osiguranje u budžetu.

Drugi razlog gospodina Radojkovića protiv vojnog min. je bojazan, da bi ono sve sile moglo da upotrijebi u svoje svrhe, a na štetu ostalih min. Na to g. Bošković veli, da o uporabi sila odlučuje savjet, kojemu se mora da pokori i vojni ministar.

Na treći razlog, da je vojnik vojnik, a ne figurant, a onda da ne će slušati civilistu, veli g. Bošković, da iz prakse zna, da vojnik s ponosom sudjeluje kod toga poslovanja, pa da mu se baš kod našeg poslovanja diže moralna snaga, koja se postizava uz red i disciplinu, koji naš posao iziskuje, neprestanim kontaktom vojnika sa visoko naobrazovanim ljudima. Od koliko je pako vrijednosti moralna snaga vojske,

dokazuju riječi Napoleonove, koji je rekao „3 četvrtine moje vojske leži u njenoj moralnoj snazi“. Što se pako neposluha tiče, misli gos Bošković, da baš ne bi bilo teško činovnicima i uniformu obući, ako bi to bilo nužno, jer ta je vrlo poštovana u našem narodu.

Na to gospodin Radojković izjavljuje, da mu je simpatična ideja centralizacije no drži, da je neplodna, neracionalna, neprovediva, a kad bi vjerovao, da je provediva i da bi korisno poslužila, bio bi najveći pobornik iste.

G. Horvat izjavljuje, da g. Radojković stavlja tvrdnje, a da ispravnost njihovu ne dokazuje, te ih temelji na pretpostavkama, koje ne stoje; predlaže g. Radojkoviću, da se za vrijeme, dok se rad u Srbiji svrši, radi na tom, da se kuša naša ideja provesti.

G. se Radojković tome protivi ističući, da valja najprije skupiti sve sile oko dva centra, kako je već prije napomenuo i odmah ih uputiti na posao, a nakon toga sam će razvoj poslova pokazati, da li je predložena centralizacija potrebna.

G. Filkuka iznaša stanje u zemljama bivše Austro-Ugarske i dokazuje, da je centralizacija po izloženom moguća, a na temelju iskustva u Austro-Ugarskoj potrebna.

G. Radojković odgovarajući veli, neka se dotle, dok se ne uredi država, radi u ideji za centralizaciju, ali praktično neka se sakupljaju sile oko dva centra, kako je spomenuo.

G. Filkuka naglašuje, da se čini, da se u principu slažemo sa g. Radojkovićem, no budući da drži, da je grupiranje, kako ga zamišlja g. Radojković, već provedeno, može se i po mnijenju g. Radojkovića već sada centralizacija provesti.

G. Radojković ističe, kako je pisao u svoje vrijeme (za boravka u Njemačkoj) g. Boškoviću o pitanju centralizacije, te naročito upozoravao, da su i prof. u Njemačkoj (Jordan, Vogler itd.) za centralizaciju.

G. Pfaff pita g. Radojkovića, dali hoće i može, prihativši nasu ideju centralizacije u principu, već od danas podupirati je, te moli, da bi se g. Radojković izjavio, dali će provedbi centralizacije stavljati bilo kakvih zapreka, a naročito onda, ako bi mjerodavni faktori bili skloni prihvatiti ju.

G. Radojković izjavljuje, da će akciju društva u pogledu centralizacije u uvijek i svagdje podupirati, a da s njegove strane ne će nikada stavljati nikakvih zapreka, nego će ga samo veseliti, ako se uspije blagotvorna centralizacija provesti. Sa svoje će strane predložiti, da se sastavi odbor (anketa), koji će centralnu organizaciju pretresati i izraditi.

Nakon što je tako došlo do sporazuma izmedju društva i g. Radojkovića u pitanju centralizacije završuje se debata o tom principijelnom zahtjevu društva, dok će se detaljna provedba centralne organizacije pretresati u anketi, koju će g. generalni direktor predložiti. Na to g. Filkuka stavlja predlog o riješenju nekih pitanja, koja

se mogu u skladu sa temeljnim principom, što smo ga prihvatili na prvoj glavnoj skupštini, riješiti odmah, prije nego bude usvojen prijedlog društva o organizaciji ukupnoga geodetskoga rada.

1. a) Triangularne radnje ima sve do 3. reda obavljati vojni geografski institut, i u svrhu zemaljske izmjere.

b) Za projekciju zemaljske izmjere ima se upotrebiti konformna projekcija na valjak sa širinom pojasa od jedan i pol stupnja na zapad i istok od osi X. Pripravne radnje za ovu projekciju imao bi obaviti vojni triangularni ured.

c) Sve dok ne bude ovaj pripravni rad dogotovljen, imaju se detaljne triangulacije (4. i 5. reda) u zemljama bivše Austro-Ugarske obavljati u sistemima, u kojima se je dosada mjerilo na temelju zadanih koordinata točaka viših redova.

d) Triangulacije većeg obsega imaju izostati sve dotle, dok ne bude izradjen program za sistematsku, modernu triangulaciju.

e) Tamo, gdje bez obsežne triangulacije ne bi bio priključak detaljne triangulacije moguć, ima se obaviti samostalna triangulacija, uvijek dakako numeričkom metodom, tako da će biti preračunavanje mreže omogućeno.

f) Tamo, gdje bi deformacija stare trig. mreže bila veća od srednjih pogrješaka mjerenja, ima se ista upotrijebiti samo za orijentaciju samostalne triangulacije.

g) Grafička se triangulacija ima uopće zabraniti.

h) Trigonometričke se točke imaju propisno stabilizirati.

i) Detaljnu triangulaciju obavljaju nadzorništva katastralnih izmjere odnosno komasacionih radnja u svom djelokrugu.

2. Kod novih detaljnih izmjera ima se principijelno rabiti numerička metoda mjerenja, i to kod komasacionih radnja isključivo, dok kod katastralnih izmjera dozvoljava nadzorništvo istih uporabu stola u kupiranom, manje vrijednom terrainu.

3. U cijeloj državi ima se rabiti metrički sustav.

4. Mjerilo ustanovljuje se 1:2500, iznimno za katastralnu izmjeru manje mjerilo po dozvoli nadzorništva.

U svrhu nove razdiobe sekcija imala bi katastralna direkcija izdati kratki napatuk.

5. Sve pomoćne točke imaju se stabilizirati. Prigodom novog mjerenja kao i komasacionih radnja, ima se posjed stalno omedjašiti.

6. Kod komasacija ima se postupati po propisima za novu katastralnu izmjenu. Ima se istodobno sa općom komasacijom izmjeriti i onaj dio općine, koji nije bio povučen u komasacionu gromadu i to pravilno po osoblju katastralnog nadzorništva, iznimno po osoblju agrarnih operacija, uvijek pod nadzorom tehničkog nadzornika komasacionih radnja. Ovo bi se mjerenje imalo refundirati iz budžeta ministarstva financija u slučaju, da taj posao obave agrarni geometri. Komasacioni operat mora odgovarati propisima katastralne izmjere,

jer nadzornik komasacionih radnja nosi istu odgovornost, kao nadzornik katastr. nove izmjere za svoje elaborate.

7. Ima se odmah pristupiti k riješenju pitanja o evidenciji mapa. Kod toga ima se slijediti princip: Gruntovna je mapa samo pregledna kopija mape, kao prilog gruntovnih knjiga, nipošto geometrički ispravno pomagalo. Kao takovo ima služiti kod katastralnog ureda posebno za to evidentirana kopija originalne mape. K nacrtima o nastalim promjenama ima se uvijek priložiti prednacrt mjerenja.

G. Wohlmuth ustaje protiv zabrane grafičkog rada kod komasacija s razloga, što tehn. vještaci, koji sada obavljaju komasacije, poznaju samo grafičku metodu rada, pa bi takova zabrana uslijed toga štetno djelovala na napredak komasacija.

G. Filkuka upozorava, da je to unicum u cijelom svijetu, da se kod komasacija još radi grafički, pak ostaje kod svoga predloga misleći, da nije nužno pred ovim forumom taj predlog dalje opravdavati. Nakon što su svi ostali govornici govorili za predlog g. Filkuke (gg. Vidak, Sever, Pin), primljen je taj predlog.

Gospodin Radojković upozorava, da će najbolji put biti, da se ovakovi predlozi što prije uzmognu privesti životu taj, da svako nadležstvo izradi takove predloge kao gotove uredbe, koje neka pošalje na mnijenje strukovnom društvu, a onda direkciji, koja će sigurno sve savremene i korisne predloge primiti i u djelo privesti.

Organizaciju pak direkcije katastra zamišlja si gosp. Radojković tako, da će sastaviti jedan odbor u direkciji, u kom će biti stručnjaci iz svih dijelova kraljevstva.

G. Vitanović izjavljuje, da je opunomoćen od kolega iz Hercegovine, da u ime njihovo izjavi, da bi za nas bilo najidealnije, kad bi mogli da budemo neovisni. Kad to nije moguće, najzgodnije je za sada, da pripadamo onom ministarstvu, kojemu najviše služimo. Kad se počne sa novom izmjerom, stojimo na stanovištu istaknutom u memorandumu svih geometara kraljevstva, nu pripravnimo smo, da od tog stanovišta odustanemo pokaže li se vremenom zgodnije riješenje tog pitanja.

Dalje izjavljuje gospodin Vitanović, da su geometri u Bosni i Hercegovini raštrkani po raznim nadležstvima. U interesu provedenja centralizacije poradiće geometri Herceg-Bosne, da dodju u zajednički status, i da im najviši stručni forum bude gener. direkcija katastra, a da tako bude svima zagarantovana jednaka prava i jednake stručne dužnosti, g. Radojković obećaje učiniti što bude mogao.

Gospodin Wohlmuth predlaže, da se u odbor, koji će izraditi uredbu o predlogu gosp. Filkuke, pozove i gosp. Makar-Geher, a gospodin Horvat predlaže uz to još gg. Oreškovića, Vidaka, Schmidta i Filkuku. — Oba se predloga primaju.

Z A P I S N I K
 ODBORSKE SJEDNICE OBDRŽAVANE DNE 23. LIPNJA 1919.
 U ZAGREBU.

Prisutni: predsjednik g. puk. Stevan Bošković, odbornici: gg. Ivan Orešković, Stevan Vidak, Vladimir Filkuka, Krsto Pfaff, Pavao Pin, Bude Božić, Slavoljub Vitanović (delegat iz Bosne), Jakob Wohlmuth, te kao gosti: gen. direktor kat. direkcije gosp. inž. Sava Radojković sa financijskim savjetnikom gosp. Stojadinovićem te gg. Konstantin Schmidt i Oton Lazanin.

Predsjednik otvara sjednicu našto gosp. Radojković ističe, da ima lijeka za poboljšanje materijalnog stanja cijelog stališa, jer treba mnogo stručnih ljudi, a kad ih treba, valja ih i obezbijediti. Svaki će, koji će pokazati praktičan rad ili koji je svršio geodetski tečaj biti odmah uvršten u IX. plaćevni razred uz 6 mjesečni provizorij. Primiti će toliko ljudi, koliko ih bude slobodno, pri čem će naročito paziti na to, da se sve što već postoji, uzmogne uzdržati.

Gospodin Wohlmuth pita, dali će dosadanje službovno vrijeme biti uračunato.

Gospodin Radojković odgovara, da o tome odlučuje skupština, no da će taj zahtjev poduprijeti, a ima i nade, da će to vrijeme biti uračunato.

Gospodin Radojković moli, da bi ga pojedina nadzorništva informirali o personalnim prilikama.

Gospodin Filkuka iznaša, da kod komasacija djeluju dvije kategorije mjernika:

1. Empiričari t. zv. gruntovni mjernici, kojih ima kod komasacija 13, i

2. Geodeti, koji su apsolvirali geodetski tečaj, kojih ima kod komasacija 11.

Naglašuje, da je naš geodet. tečaj vrlo shodno uređen — shodnije od onih u Pragu, Brnu, Beču i Poljskoj, te daje vrlo spremne ljude.

Gospodin Radojković pita kako se obavljaju komasacije, a kako nadzor, što gosp. Filkuka objašnjava i potanko razlaže.

Gosp. Schmidt iznaša organizaciju katastra u Hrvatskoj i Slavoniji, te dolazeći do personalnog pitanja veli, da bi se prema propisima imali kod kat. primati samo svršeni tehničari, no da su se uslijed pomanjkanja takovih uzimali absolventi srednjih škola, koji su polazili tečajeve uređene kod katastra, gdje su se upoznavali sa teorijom niže geodije i potrebnim katastralnim i zakonskim propisima.

Sada raspoložu tri nadzorništva, koja postoje u Hrvatskoj i Slavoniji sa ovim personalom:

13 nadz., 1 nadz., 2 nadmj., 8 mjer., 1 prist.

14 nadz., 1 nadz., 2 nadmj., 12 mjer., 3 prist., 3 vježbenika

20 nadz., 1 nadz., 3 nadmj., 8 mjer., 3 prist., 3 vježbenika

Ukupno: 3 nadz., 7 nadmj., 28 mjer., 7 prist., 6 vježbenika

Gospodin Vidak govori o evidenciji, te iznaša, kako je ista nedovoljno gotovo nikako provadjana. Uslijed nesuglasja izmedju katastra i gruntovnice, nije se ni evidencija kod ovih institucija mogla jednolično provadjati, pa stoga bi valjalo u buduće oboje unificirati.

Svi bi se grunt. mjernici imali vratiti evidenciji, a drži, da bi 20 mjernika bilo za evidenciju dovoljno.

Misli, da bi najbolje bilo, da se evidencija spoji sa katastrom.

Grunt. je mjernika kod kom. 13

Grunt. je mjernika kod evidencije . . . 5

Grunt. je mjernika kod zadruga 2

Ukupno 20

Gospodin Schmidt naglašuje, da bi u slučaju, da se evidencija provodi, kako to misle gg. Filkuka i Vidak, otpala kod katastra očevidnost, a kako drži, da je za Hrvatsku i Slavoniju dovoljno samo jedno nadzorništvo, postalo bi slobodno maksimum 2 nadzornika i 20 ostalih geometara, ako bi se svi kat. mjernici povukli od agrarne reforme.*

Gospodin Radojković veli, da bi trebao oko 200—250 spremnih ljudi za katastarski popis, koji kani obaviti za slijedeće 3—4 godine u granicama Srbije i Crne Gore i stavlja pitanje, kako bi sada došao do što više tih ljudi, a onda, kako ćemo u buduće doći do novih sila? Katastarski popisi ima se smatrati kao predhodni rad savremenom katastarskom premjeru.

Gospodin Schmidt misli, da bi se ti ljudi namakli iz ured. mjernika, a onda natječajem iz civilnih mjernika tako, da bi o svakom od posljednjih društvo imalo najprije, da dade svoje mnijenje.

Gospodin Wohlmuth moli g. Radojkovića, da bi najprije razložio, kako bi se taj rad imao obaviti, našto gospodin Radojković razlaže kako si taj rad zamišlja i to kako slijedi: U svakom bi srezu radio po jedan geometar, nad 4 sreza vodio bi nadzor kontrolor, kao pomagalo imalo bi služiti vojnička karta 1 : 25.000 ili 1 : 75.000. Općinski odbornici pokazali bi geom. granice seoskog atara, koje bi geom. urisao u vojničku kartu, pa bi se iz toga imalo vidjeti što je državno, a što privatno. U zasebnoj skici seoskog atara urisao bi komunikacije reke, potoke itd., te bi poteze označio rimskim brojevima. Za svaki pako potez, načinila bi se posebna skica u većem mjerilu, u koju bi geom. urisavao od prilike čestice. Izmjeru tih čestica izvodila bi za vrijeme, dok bi geom. ispitao sve ostalo što je važno, dva figuranta, pak bi se na temelju tih podataka računala površina.

Gospodin Bošković pita, za koje vrijeme i s koliko ljudi g. Radojković misli, da bi se taj posao mogao obaviti.

* Ovo mišljenje valja temeljito proučiti — valja saslušati sve mjerodavne stručnjake, jer držimo, da je to pitanje tako goleme važnosti, da se ne može riješiti ovako na prečac. Uvjereni smo, da će to gosp. gener. direktor katastra i učiniti.

Op ur.

Gospodin Radojković odgovara, da kolege iz Srbije drže, da bi se taj posao dao obaviti sa maksimumom 3 godine sa 250 geometara, a to da je i njegovo mišljenje.

Gospodin Pfaff pita o kolikom se kompleksu radi, našto gospodin Radojković odgovara, da se radi o neko 100.000 km².

Na to je konstatirano, da bi g. Radojković u svrhu poslovanja u Srbiji mogao da dobije iz Hrvatske i Slavonije oko 20 iz, Bosne (po izjavi g. Vitanovića) oko 50, pa ako bi Slovenija, Dalmacija i Vojvodina mogla da dade oko 30, činilo bi to ukupno oko 100 geometara činovnika, dok bi se za civ. geometre mogao raspisati natječaj, no ne može se predvidjeti koliki bi se broj dao na taj način postići.

Gospodin Radojković nakon toga ponovno iznaša svoje nazore glede osnutka škola iz kojih bi u buduću dobile nove sile, našto g. Filkuka odgovara g. Radojkoviću, da se od geod. radenika mora da traži potpuna fakultetska sprema, za kojom eto stališ teži, nu za sada, ne bi savjetovao, da se geod. tečaj proširi na samostalni fakultet sa 8 semestara lih iz razloga, što nam je potrebno što više geod. sila, koje moramo imati što prije. Geod. tečaj može da odgoji u kratkom vremenu dovoljan broj absolvenata, koji će potpunoma odgovarati našoj geodetskoj praksi. Srednje su škole prepune, pa će se naći dosta ljudi, koji će se posvetiti geod. studiji, bude li im osigurana budućnost. Slaže se sa g. Radojkovićem, da se bolji apsolvanti našega geod. tečaja šalju u svrhu usavršenja na strana učilišta,

Gospodin Pfaff ističe, da je zadaća srednje škole, da izgrađuje potpunu duševnost čovjeka, dok se visoka škola ne obazire na takav općeni razvoj duševnih sposobnosti, njoj je svejedno, dali će se u pojedinca razviti etička i estetička čuvstva, ali ona mora da se postavi daleko više iznad onoga čisto ubilitarističkog stanovišta. Ona ima, da svojom svestranom, znanstvenom gradjom podaje sposobnost, da se čovjek kasnije u životu u svakoj situaciji može da snadje. Što se pak tiče prigovora, da čovjek sa akademskom naobrazbom ne će i ove sitne poslove htjeti da obavlja misli, da ovisi o inteligenciji pojedinca koliko će i u takovim poslovima moći da nadje neko zadovoljstvo.

Protiv je osnutka srednje geometarske škole, a naročito protiv stvaranja proletarijata 3. kategorije, kako je to zamislio g. Radojković i iz čisto praktičnih razloga, koji leže u tome, da mi možemo prijedati dobijemo ljudi iz geod. tečajeva u Zagrebu, Ljubljani i Beogradue jer dok dodje do osnutka srednje geom. škole, trajati će recimo još, godinu dana, pak bi trajalo 4 godine dok bi dobili prve apsolvante tih škola, dok iz geod. tečajeva možemo već za 2 godine da ih dobijemo i to sigurno ljude sa većom stručnom spremom, većom općom naobrazbom i širim pogledima, nego li će to imati apsolvanti srednjih geom. škola.

Iz gore istaknutih razloga misli, da bi društvo ostalo kod svoga zaključka, kojim traži potpunu akademsku naobrazbu, a dok se ne

namakne dovoljan broj sila, da se ostane pri dvogodišnjem geod. tečaju, ali nikako, da se ne podje na niže.

Predsjednik na to prekida o tom predmetu debatu "odgadajući je na poznija vremena.

Sjednica se na to zaključuje.

IZ BOSNE I HERCEGOVINE.

26. jula o. g. obdržavali smo XI. sjednicu Upravnog odbora, kojoj su prisustvovali svi kolege iz Sarajeva, te gg. Spaić, Poljašević, Ružička, Mauko i Gligorović i generalni direktor katastra gosp. inž. Sava Radojković.

Predsjednik je pozdravio odličnog gosta zanosnim riječima, a tajnik je izvjestio o radu društva u mjesecu julu :

Upravni odbor se je sastajao dnevno od 17 do 20 sati da raspravlja o svim aktuelnim pitanjima naše struke i staleža, a plod je toga raspravljanja :

1. Predlog o reorganizaciji službovarja geometara u B. i H. Geometri žele, da u svom stručnom djelovanju budu slobodni, da se liše tutorstva političkih i finansijskih strukovnjaka i da budu podređeni izravno svom najvišem stručnom forumu, Generalnoj Direkciji katastra u Beogradu.

Današnja geodetska institucija služi samo fiskalnim svrhama, zato je i prirodno, da ona ostane u Ministarstvu Finansija, ali ne-
tom se počne sa novom izmjerom Kraljevstva — koja će izmjera uslijediti zajedničkim radom sa vojnim topografskim odjeljenjem. Udruženje smatra za potrebito, da se onda svi geometri i vojni i civilni stope u jednu veliku cjelinu.

Udruženje predlaže, da se u B. i H. reorganizira službovanje geometara ujednostavljenjem i ograničenjem njihovog djelovanja na čisto strukovni tehnički rad. Dosadašnji njihovi manipulativni i računarski poslovi, kojima se bave do 7 mjeseci u godini, nek se povjere potpuno uredu za evidenciju zemljoporeznog katastra, a obavljali bi ih u ovome dosadašnji pisarnički oficijali, asistenti i pomoćnici u posebnom uredu podređenom Delegaciji Ministarstva Finansija, a pod kontrolom geometara.

Tom bi se razdiobom rada :

a) uklonila neminovna propast mapa, jer bi geometri posvetili ne pet, već dvanajest mjeseci u godini isključeno uzdržavanju, ispravljanju, popunjivanju, kopiranju i sastavljanju postojećih mapa.

b) Omogućilo tehnički završenje i kurentno provadjanje svih nastalih promjena u terenu, porezu i vlasništvu, jer bi se geometar pri poljskom radu isključivo bavio provadjanjem ovih promjena.

c) Omogućilo sačuvanje i renoviranje trigonometričkih tačaka, koje postepeno iščezavaju.

d) Omogućilo provodjanje svih operacija i uzdržavanje mapa sa manjim brojem geometara, što je nužno, jer trebamo mnogo sila za Srbiju. Ovomu bi doprinijelo mnogo i provedenje samostalnosti civilni geometara (uz potpunu odgovornost).

e) Omogućilo bolje sačuvanje i uredjenje geodetskog inventara u mapovnom arhivu i kod pojedinih ureda.

f) Onemogućilo zakržljavanje geometara u svojoj tehničkoj spremi, jer bi se neprekidno bavili tehničkim poslovima.

g) Postiglo približno ujednačenje djelatnosti geometara B. i H. sa geometrima ostalih dijelova Kraljevstva.

Udruženje se obvezuje preraditi postojeću inštrukciju za vođenje zemljoporeznoga katastra u smislu ovog predloga, rastavivši tehnički posao od manipulativnog, uz savremene precizacije i u sporazumu sa mjerodavnim faktorima i to u zakonu za „Urede za javnu izmjeru u B. i H.“ i zakonu za „Evidenciju zemljoporeznoga katastra u B. i H.“

2. Od kolega je stiglo 20 molbi za namještenje u Srbiji. Udruženje je mišljenja, da ako se provede reorganizacija službovanja po predlogu, može iz Bosne do 30 geometara.

Onima, koji budu radili u Srbiji oko popisa posjeda, moraće se dodijeliti odmah pomoćni personal, koji će se suradnjom izobraziti za vođenje dovršenog operata, kao gruntovničari ili zemljoporeznici.

3. Držeći se načela gospodina Generalnog Direktora, da okupi sve geometre Kraljevstva oko Generalne Direkcije (tako bi moralo vojno topografsko odjeljenje da okupi sve vojne geometre), istupili smo mi u B. i H. prvi k ostvarenju tog načela. Geometri Agrarne Direkcije, Ureda za otkup kmetova i Gradjevnog odjeljenja, mole da budu primljeni u jedan status sa kolegama kod Direkcije katastra, da tako budu svima geometrima, pa gdje oni službovali, zagarantovana jednaka prava i jednake dužnosti.

Gospodin Generalni Direktor, koji je najpoznatije saslušao izvješće tajnika, uze je riječ i razjasnio svoje namjere i principe za budući rad, naglasujući, da je postao Generalnim Direktorom ne iz ambicije, već iz dužnosti prema domovini, koja ga je isškolala i kao gotova inženjera poslala u Njemačku, da se usavrši u geodesiji praktičnim radom i naukom.

Primio se je te službe na poziv Ministarstva Finansija uz uvjet, da bude slobodan u svom djelovanju za koje će lično da odgovara. Baš zato će raditi kako bude uvidio, da je najbolje, a do svojih će uvjerenja doći po svom iskustvu, uvažujući savjete i mijenja svih geometara.

U tu će svrhu stajati uvijek u kontaktu sa našim Udruženjima, a imaće nekolicinu najvršnjih geometara u Beogradu do sebe.

Njegovo je načelo, da tehničari moraju, da po svom radu zauzmu u društvu i državi položaj, koji im pripada a koji im do sada nije bio priznat, jer se je veća važnost davala militarizmu, medicini, jusu ;

ostalim nužnim silama, nego tehničari na kojoj počiva opstanak i napredak svijeta.

Novom izmjerem Kraljevstvu započeti ćemo do 2 ili 3 godine i to po najnovijim i najpraktičnijim metodama.

Posao ćemo započeti u Srbiji, a dotle moramo da izvršimo u Srbiji popis posjeda.

Pošto je rad geometara raznovrstan, moraju ga obavljati razne kategorije personala.

1. Inženjeri geodezije biće stručnjaci potpunom visokoškolskom naobrazbom; oni će davati direktive za rad na temelju znanosti, a od njih će se regrutovati i stručni nastavnici.

2. Geometri sa srednjo-školskom naobrazbom, koji će obavljati praktičan posao u terenu.

3. Pomoćni personal sa najmanje osnovnom školom, koji će da stalno suradjuje uz geometre.

Gospodin Generalni Direktor ne razlikuje nikako geometre u B. i H. po njihovoj naobrazbi, već nas smatra sve jednakima radi naše jake praktične spremne.

Gospodin Generalni Direktor je izjavio svoje zadovoljstvo nad radom Udruženja i odobrio, da se predlog za reorganizaciju pretrese kod Direkcije katastra.

Molbe za namještenje u Srbiji riješiće odmah, a želi, da započne još ove godine bar u po kojem srezu.

Molbe za zajednički status uzeo je na znanje, ali drži, da se riješenje ovih otegne, dok se ne srede prilike, osobito agrara. Za civilne geometre nije gospodin Generalni Direktor zanešen. Koji su vredniji, trebali bi da stupe u državnu službu. Želi, da se uredi pitanje civilnih geometara kao što je to uređeno u Dalmaciji i Sloveniji.

Već 27. obdržavana je sjednica kod Direkcije katastra i zaključeno je, da Udruženje izradi tačno po svom predlogu sve preinake zakona i naredaba za Evidenciju katastra, a tako će i Direkcija katastra da uradi i predloži oboje u Beograd na riješenje.

Upravni je odbor na svojoj sjednici od 2. augusta zaključio, da preda već izradjen nacrt reorganizacije službovanja geometara, koji će se moći zakonom da izmjeni, dočim predlaže da se odmah provede naredbenim putem:

1. Odjeljenje Evidencije katastra od kotara,
2. Popunjenje pisarničkog personala i riješenje njihovog memoranduma za ispit.
3. Odredba odgovornosti manipulativnih činovnika za operat kojega će voditi.
4. Svedenje operata na gruntovno stanje.
5. Odredba, da se u buduće obilježuje u naravi sve one čestice, koje su prijavljene geometru, da ih izmjeri.
6. Sredjenje znakova trigonom. tačaka.
7. Uredba vodjenja manuala promjena.

8. Proširenje prava civilnih geometara uz potpunu odgovornost (osobito odredit, da civ. geom. sastavljaju svoje prijave u duplo i dostavljaju istodobno evidenciji i gruntovnici).

9. Odredba pristojbi za premjeravanja i provedbe u operate.

10. Naredba, da se gruntovnici prijavljuju jednim prijavnim arkom sve u jednoj općini ustanovljene promjene, kojima nije skopčana kakova pravna promjena, ovo potonje pak sa posebnim arcima kao i dosada.

11. Dotacija Ureda sa priručnicima (biblioteka).

12. Revizija zbirka normalija, te prevod na srpsko-hrvatski jezik i uvrštenje njihovih brojeva i datuma in marginem u zakon za evidenciju katastra.

Provede li se ovo, prevelo se je glavni dio promjena koje Udruženje predlaže.

Na sjednici Upravnog odbora od 6. VIII. izjavio je gosp. podpredsjednik Baše, da je pogledom na gore navedene predloge 1, 3, 4, 5, 6, 7. Direkcija katastra već izradila predloge Generalnoj Direkciji, glede tačke 2. da je već sastavljen program, a po tački 11. već su određene knjige, koje će svakom uredu geometara biti dodijeljene.

Udruženje se slaže sa načelom odgajanja geometara srednjoškolskom naobrazbom, dakako u v j e t o m, da svi sadašnji geometri sa visokoškolskom naobrazbom kao i oni, koji su d o s a d a u službi izjednačeni, budu uvršteni u kategoriju Inžinjera geodezije.

Oдношaj izmedju dosadašnjih i budućih geometara bio bi jednak одношaju izmedju profesora i učitelja.

ČLANOVI. Naše udruženje broji sa 1. sept. o. g. 106 redovnih i 31 vanrednih članova.

BIBLIJOTEKA. Biblioteka našeg Udruženja (ostavština blagopokojnog vrh. nadzornika Blažeka) smještena je u prostorijama „Društva Inžinjera i Arhitekta u Sarajevu. U narednom ćemo broju štampati popis knjiga.

DRUŠTVENA PRAVILA su odobrena od Zemaljske Vlade u Sarajevu sa izmjenom § 3. tačke 8., koja ima da glasi: Izvješća o društvenim članovima za izvodjenje geodetskih radnja na zahtjev društava ili pojedinaca.

STATUS GEOMETARA BOSNE I HERCEGOVINE. U državnoj je službi u Bosni i Hercegovini 66 geometara sa visokoškolskom naobrazbom i propisanim ispitima, 19 sa visokoškolskom naobrazbom bez svih propisanih ispita, 26 sa potpunom srednjom tehničkom školom u Sarajevu, 6 sa srednjoškolskom maturom i 1 sa nižom srednjom školom. (Skupa 118). Ovi službuju: 93 kod Evidencije zemljoporeznoga katastra, 8 kod Agrarne direkcije i 2 kod Ureda za otkup kmetova 15 je geometara još u zarobljeništvu.

Privatnih geometara ima u Bosni i Hercegovini 12 i to: 1 kod Magistrata Sarajeva i 11 autoriziranih civilnih geometara.

Osobne vijesti.

UNAPREDJENJA. Memorandum Udruženja da se popravi loše staleško stanje mlađjih geometara riješila je Generalna Direkcija tako, da su svi geometri koji su nastupili službovanje u Herceg-Bosni do konca god. 1911. promaknuti u IX. a oni, koji su nastupili službu kasnije, do 1919. u X. razred čina.

IMENOVANJA. Ministar financija postavio je: nadmjernika kat. izmjere Otona Lazanina za nadzornika kat. izmjere u Zagrebu u VII. plaćevnom razredu, katastr. mjernike Antuna Rusinjaka, Stjepana Žagara i Simu Ralića za kat. nadmjernike u Zagrebu u VIII. plaćevnom razredu, kat. mjernike X. plaćev. razreda Franju Andersona, Ivana Hripku, Milana Berića, Andriju Lisca i Pavla Pina za kat. mjernike u Zagrebu u IX. plaćev. razredu, a mjerničke pristave Nikolu Mileusnića i Simu Sabolovića za kat. mjernike u X. plaćevnom razredu.

Ministar za Agrarnu Reformu imenovao je dekretom od 25. Juna 1919. nadzornika kolonizacije Juraja Lahodnića nadzornikom kolonizacije VII. čin. razreda, a nadgeometra II. klase Vasu Bogojevića, nadgeometrom I. klase u VIII. činovnom razredu u statusu činovništva agrarnih operacija za Bosnu i Hercegovinu ostavljajući ih na mjestu njihovoga dosadanjega službovanja.

Baše Ivan, nadgeometar Zemaljske Vlade u Sarajevu, imenovan je višim činovnikom Ministarstva Finansija kod Generalne Direkcije katastra u Beogradu.

Bernolak Severin, vrh. nadzornik evidencije katastra u Mostaru, napustio je službovanje u Hercegovini.

Alfus Ksavery, geomet. za agrarne operacije i Štvan Antun, geom. evidencije Katastra, riješeni su službovanja u Herceg-Bosni, na vlastitu molbu.

Nadgeometri: Fuchs Arnošt, Halm Hugo, Krepl Wilim, Kopečny Josip, Bilbija Jovo, Hnup Bohuslav, Gligorović Mitar, Kolesa Karlo, Hanzal Dragutin, Šimerka Josip, Štehlik Augustin, Bilanović Lazar, Paleniček Josef i geometri: Radeljak Franjo, Golgoni Karlo, dodijeljeni su na službovanje Generalnoj Direkciji katastra u Beogradu, za provodjanje popisa posjeda u Srbiji, na vlastitu molbu.

SAVEZ TEHNIČARA KRALJEVSTVA SRBA, HRVATA I SLOVENACA, osnovat će se sa Centralom u Beogradu. Naše Udruženje stoji na stanovištu priključka tom Savezu i to tako da Udruženje Geometara kao posebna, stručno potpuno autonomna Sekcija bude u Savezu zastupana ravnopravno svim ostalim stručnim Sekcijama.

Hrv. štamparski zavod d. d. u Zagrebu. — Odg. urednik: Prof. V. Filkuka.

p 10, č 30; Mataković M. p 10, č 10; Mavrić J. p —, č 30; Nemček V. p 10, č 30; Nastić V. p 10, č 15; Orešković I. p 10, č 40; Olrom F. p 10, č 5; Pin P. p 10, č 35; Poljugan M. p 10, č 45; Pletz R. p 10, č —; Pfaf K. p 10, č 55; Papafava N. p 10, č —; Petrešević S. p 10, č 15; Petanjek B. p 10, č 40; Pintar J. p 10, č 10; Prohaska Igor p 10, č 30; Ralić S. p 10, č 30; Radović D. p 10, č —; Rusinjak A. p 10, č 40; Radojković Sava p 10, č 10; Rukavina J. p 10, č 10; Sakač Z. p 10, č. 20; Soltan F. p 10, č 10; Sabolović I. p 10, č 40; Sever Stj. p 10, č 40; Sabo A. p 10, č 40; Suzić B. p 10, č 40; Soher J. p 10, č 20; Smočinski J. p 10, č 15; Skavić Stj. p 10, č 20; Smočinski Jar., Gospić p —, č —; Stapp Mauricij p 10, č 10; Šarić M. p 10, č —; Škiljan I. p 10, č 50; Štigler Stj. p 20, č 10; Štrekel J. p 10, č —; Šobat M. p 10, č 40; Solc I. p 10, č 20; Švarić M. p 10, č —, utem. 100; Šefc J. p 10, č 20; Šmid Viljem p 10, č 40; Šmid Kosta p 10, č 50; Šaula St. p 10, č 40; Šiftar J. p 10, č 30; Šestak Lj. p 10, č 5; Šimić Stj. p 10, č 25; Terzić M. p 10, č 30; Truhelka Br. p 20, č —; Tomašić Dragutin p 10, č 40; Tomašić Antun p 10, č 30; Ulrich U. p 10, č 10, Udruženje geometara Bos. i Herc. č. 1845; Vrence Lj. p 10, č —; Vesel Stj. p 10, č 40; Vidak Stj. p 20, č 45; Vuletić J. p 10, č 35; Vuičić Stj. p 10, č 20; Wohnut J. p 10, č —; Vudjan Vj. p 10, č 60, utem. 100; Vlačović S. p 10, č 40; Vavra J. p 10, č 15; Višnjčić R. p 10, č 15; Vukovojac Stj. p —, č 30; Zlendić I. p 10, č —; Zuber A. p 10, č 40; Žagar J. p 20, č 30; Živić I. p 10, č 5.

Molimo gg. kolege, da nam zaostalu članarinu, odnosnu pristupninu i utemeljninu čim prije pripošaljju, da ne budemo prinuždeni obustaviti im dostavu našeg glasila.

Uredništvo.

Jedan potpuni Frommeov mjerajući
instrument (stol) za prodati.

==== Adresa u upravi lista. ====

Poziv svim članovima geodetskog stališa.

Već odayna osjećamo svi potrebu jedinstvene tehničke terminologije. Čini nam se ovaj čas najzgodnij, da se pristupi k rješavanju te za tehničke stališe važne zadaće. Hoćemo, da se otresemo svih stranih izraza ukoliko nisu internacionalne naravi, te da stvorimo rječnik tehničkih izraza, koji će odgovarati duhu jezika, te će biti zajednički svim Jugoslavenima.

Molimo sve geodetske radnike, da ovu ideju usvoje i zajednički porade na tom, da sakupimo sve naše tehničke izraze, koji se rabe u geodetskoj teoriji i praksi tako, da na temelju sakupljenog materijala možemo ustanoviti zajedničke tehničke izraze.

Rječnik ovih izraza sa oznakom i stranih termina imao bi se izdati po našem društvu, ili bi bio jedan dio rječnika ukupne tehničke terminologije, ako bi do takvoga došlo.

Kolege se umoljavaju, da alfabetičkim redom sastavljene izraze sa točnim tumačenjem istih šalju na uredništvo Glasila.

Uredništvo »Glasila Geometara«.

Jedan potpuni mjerači stol

za prodati (perspektivno ravnalo, 4 daske 3 put ljepljene, stativ, suncobran veliki, dugo ravnalo za nanašanje i t. d.) za 2000 kruna. Cenj. ponude na „Društvo geometara kraljevstva SHS“ u Zagrebu — Šumarska akademija.

Želio bi kupiti jedan

univerzalni teodolit

sa očitanjem od 20". Ponude molim slati na „Društvo geometara kraljevstva SHS“ — Zagreb, šumarska akademija.

Prodajem

busolni stroj sa dioptrilinealom i jednu libelu.

Sve je dobro sačuvano. Ponude molim slati na „Društvo geometara kraljevstva SHS.“ Zagreb, Šumarska akademija.

Oglašujte

u

svom listu!